

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— negyed oldal ... kor. 8.—
fél oldal 16.— nyolczad oldal ... 4.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Fölvívás a katolikus főiskolai internátus érdekében.

Mindenkor szerető figyelemmel kísérte a katolikus társadalom a haza reményének, az egyetemi ifjúságnak lépteit és sohasem zárta el szívé, ha annak érdekében fordultak hozzá, honnan a nemzet sorsának jobb, eszményibb és erkölcsösebb irányba való terelését várjuk.

De nem elég a jóakarát a némes törekvésekkel szemben, hanem hathatós támogatásra is van szükség, ha ez ifjúság lelkesedését ébren tartani akarjuk. Mert közismert tény, hogy az anyagi nyomor szörnyű pusztítást okoz a főiskolai ifjúság körében; számos tagja elernyed a mindennapi kenyérrért folytatott küzdelemben s nem egy elvesztvén ellenálló erejét, az anyagi megélhetésért föláldozza hitét, meggyőződését, s azon hazát és vallást nem ismerők táborához szegődik így szerzett tudásával, kik a nemzet ezer éves vallás-erkölcsi alapjának lerombolásán fáradoznak.

De sürgeti a katolikus társadalom segítő közbelépését azon számtalan erkölcsi veszedelem és, melynek az ifjúság — főként a fővárosban — ki van téve s mely intelligenciánk erkölcsi tisztaságát s ezzel némesak vallásos, hanem hazafias érzését is veszélyezteti.

E körülményeket tekintetbe véve mondta ki az 1900. évi katolikus nagygyűlés, hogy szükséges a főiskolai katolikus ifjúság számára internátusok alapítása, hogy ott a támogatásra szoruló ifjak ingyenes vagy kedvezményes ellátásban s mindnyájan — úgy szegények, mint gazdagok — katolikus szellemű nevelésben, vezetésben részesüljenek.

A nagygyűlés e határozatának megvalósítására alakult meg a katolikus főiskolai internátus-egyesület, mely jelen soraival a katolikus társadalomhoz fordul, hogy magasztos célját részint tagok gyűjtésével, részint adományaival előmozdítani kegyeskedjék.

Tájékoztatásul közöljük az egyesület alapszabályainak megfelelő pontjait.

2. §. Az egyesület célja: főiskolai hallgatók számára internátust állítani, melynek tagjai részint fizetők, részint pedig az egyesület anyagi eszközeinek megfelelő kedvezményes vagy ingyenes teljes ellátásban, esetleg csak ingyenes lakásban részesülő főiskolai hallgatók.

4. §. Az egyesület tagjai: nagy-alapítók, alapítók, rendesek, tiszteletbeliek és jötevők.

5. §. A ki az egyesület pénztárába fizetett adományának évi kamatai vagy egyébként (betáblázás stb.) állandóan biztosított évi járadék által egy ifjunak 700 koronával számított egész évi ellátásban való részesítését lehetővé teszi, «nagy-alapító». A nagy-alapító oklevelet kap, alapítványa s az internátus egyik szobája az ő nevét vagy az általa megállapított nevet viseli, neve az internátus dísztermében megörökítették s joga van az egyesület választmánya által eléje terjesztett három jelölt közül a segélyzendő személyt — ha másként nem intézkedett — meghatározni.

Alapító tagok azon egyesek vagy testületek, kik egyszersmindenkorra legalább 50 korona alapítványt tesznek és azt vagy egyszerre, vagy egyenlő részletekben öt év alatt az egyesület pénztárába beszolgáltatják.

Az alapító tagok (egyesek, testületek, egyesületek, hatóságok) külön alapító levéllel az egyesület keretében oly alapítványt is tehetnek, melynek igényeseiül meghatározott feltételekkel bíró főiskolai hallgatók tekintendők.

6. §. Rendes tag az, a ki az egyesület céljait évenként 3 koronával előmozditja.

A tagsági kötelezettség állandó és csak a választmánynál írásbelileg bejelentett lemondás által szűnik meg. A lemondás érvénye az azt követő évben kezdődik.

7. §. Az egyesület jötevője mindaz, a ki bármily pénzüsszeggel vagy más adománnyal járul hozzá az egyesület céljaihoz.

Tisztelettel kérjük első sorban a főtisztelendő

papság tagjait, mint a kik leginkább kell, hogy atereznek a katolikus szellemben nevelt intelligenciára eszméjének nagy horderejét, hogy maguk részéről is támogatni kegyeskedjenek ezelnkat, de híveik figyelmet is hívják föl reá. Bármily esekely adományt is a legnagyobb köszönettel fogad az egyesület, mert minden egyes fillér katolikus hitünk s magyar hazafiságunk szent ügyét szolgálja.

Katolikus egyesületeink vezetői kegyeskedjenek tagjainkat adakozásra és beiratkozásra buzdítani.

Kérünk továbbá mindenkit, kit a kilencszázados keresztény magyar nemzetiség eszméje lelkesít, hogy e dicső mult fölélesztéséért küzdő katolikus ifjúság támogatására egyesületünknek segítő kezet nyújtani kegyeskedjék.

Isten áldása lesz jutalma a katolikus ifjúság nagylelkü támogatóinak.

Jelen felhívásunkat a kézhez vételtől számított egy hónap alatt kérjük vissza az egyesület igazgatójának czimere (Budapest, IV., Központi papnevelő).

Kelt Budapesten, 1901.

Ifj. Zichy János gr. *Dr. Glattfelder Gyula*
elnök. a közp. papnevelő tanulmányi felügyelője, igazgató.

A róm. kath. kántortanítók osztozkodási ügye.

(Barabás György sárvári főhercegi isk. igazgató előadása a kath. tanítók nagybizottságának f. hó 22-iki ülésén.)

Különösen kell hangsúlyoznom ama kívánalmat, hogy minden tanítói és kántortanítói állás tartozékairól rendes leltár vezettessenek. Az állásba lépő tanító hivatalos leltár mellett veszi át a javadalmazásához tartozó ingó és ingatlan tárgyakat. A hol ezideig leltár nem léteznék, az iskolafőntartó annak kiállításáról haladéktalanul gondoskodni tartozzék.

Azt hiszem, a megüresedett plébániajavadalmaik jövedelmének az előd vagy örökösei, az ideiglenes helyettes és az utód közti felosztásra nézve az egyház semmit sem határozott; ezért majd minden egyházmegyében más módon szokott történni a felosztás. Például: a szombathelyi egyházmegyében a javadalomhoz tartozó mindenemű jövedelem januárius hava 1-jétől decz. hó 31-ig számítatik; míg Karaly «Egyházjogtan»-ában azt mondja, hogy a váci egyházmegyében az évi jövedelmet egyik év szent György napjától, a másik év szent Mihály napjáig számítják.

E szerint a ki szent György és szent Mihály napja közti időben megy át más javadalomra; az általa elhagyott s nem az újonnan elfoglalt javadalomnak mind őszi, mind tavaszi termését megnyeri. Ellenben, ha valaki szent Mihály után s az őszi vetés befejeztével, de szent György előtt hagyja el javadalmát, azt csak az őszi termés illeti meg, a tavaszi pedig utódjéé lesz.

Tehát: a ki vet, arat is. A szőlőkert jövedelmének megosztására nézve is hasonlóképen osztozkodnak.

Meg kell említenem, hogy némely iskolafőntartó az osztozkodásnál abban a téves nézetben volt, hogy halálozás esetén a tanító özvegye fél évig csak a szorosán vett tanítói, és nem egyuttal a kántori jövedelmet is húzza, élvezi.

A szombathely egyházmegyei «Instructio» alapján — a főnebb érintett püspöki rendelet főntartásával és annak értelmében — indítványozom, hogy a kath. tanítók és kántortanítók osztozkodására vonatkozólag alábbi javaslatom szellemében állapítsanak meg egy általános szabályrendelet, melyet a nagyméltóságú püspöki kar elfogadván, az már a jövő 1902-dik évi januárius hava 1-én életbe lépjen, illetőleg jogerőre emeltessek. Ugyanis:

1. Halálozás esetén az özvegy fél évig élvezi a lakást és hűz mindennemű (tanítói és kántori) jövedelmet, a stólat kivéve, úgy, mint férje életében. Ha mégis ezen idő alatt helyettest vagy véglegesen tanítót, illetőleg kántortanítót választana aközség vagy iskolafőntartó azon időre, míg az özvegy a járandóságot húzza, külön díjazni köteles.

2. A tanítói (kántortanítói) javadalom megállapítása mindig egy polgári évre szól. Az év tehát januárius 1-én kezdődik és decz. hó 31-én végződik. Az iskolai év természetesen szept. hó 1-jétől aug. hó 30-ig tart a szünidővel együtt.

3. A javadalmat képező készpénz, lélekpenz, lélekzabona, föld-, rét stb. jövedelem mind egy polgári évre szól, azaz 12 hónapra. Ezek a jövedelmek mindig arra a polgári évre szólnak, a melyben azokat a tanító vagy kántortanító részére ki kell szolgáltatni. Természetes tehát, hogy a föld, rét, szőlő stb. jövedelme mindig azon polgári évre számítandó föl, a melyben a föld gyümölcsöt meghozza. Ebből önként következik, hogy a tanítónak (kántortanítónak) állása jövedelméből, a mit igen könnyű kiszámítani, annyi tizenketted rész jár, a hány hónapot állásán eltöltött.

Például: egy kántortanító javadalma készpénzből, természetényekből és föld-, rét és szőlő-jövedelemből áll. A tanító állását június közepén elhagyja, akkor azon év összes jövedelméből kap $\frac{5}{12} \times \frac{1}{24}$ részt. Ha a természetényekből, és a földjövedelemből eredő jövedelmet egyezség útján készpénzben meg tudják állapítani, megállapítják és az utód a fönti arányban, illetőleg részekben, még pedig a föld, rét, stb. összes gyümölcséből, tehát a tavaszi szalmából is, csak az őszi szalmából és a trágyából nem, mert az viszszamarad a földnek.

4. A készpénz járandóságot köönvű szétosztani.

5. A munkabér azt illeti, a ki azt teljesítette. Ha a földmunkát a hívek teljesítik, akkor az nem kerül osztozkodás alá.

6. A vetőmag szintén azt illeti, a ki azt elvette; az adót is arányosan kell megosztani, ki

meddig élvezte a jövedelmet, addig adózik, azután pedig a sequens.

7. Még a tanítói (kántortanítói) álláshoz kötött — az iskolafűtését kizárva — fajárandóságra nézve az a javaslatom, hogy a januárius, februárius, márczius, április, november és december téli hónapokra az évi átlag, illetőleg fajárandóság $\frac{2}{3}$ része, a május, június, július, augusztus, szeptember és október nyári hónapokra pedig az évi járandóság $\frac{1}{3}$ része volna számítandó.

8. A stóla-illetmény azé, a ki a functiót végzi. A határidőhöz kötött alapítványi mise után esedékes illetmény azé, a kinek idejében az alapítványi mise elmondandó.

(Folyt. köv.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Kivonat a csanádi egyházmegye körleveléből. A *Szent-István-Társulat kiadványai ajánlatnak*. Az egyházmegyei körrendeletek nem egyszer ajánlották már a papságnak, tanítóknak és híveknek meleg pártolásába a Szent-István-Társulat kiadványait. A társulat által legujabban közrebocsátott kiadványi jegyzékből meggyőződhetik mindenki arról, mily gazdag választékát nyújtja az újatossági és imakönyvek, tankönyveknek, tanszereknek és iskolai nyomtatványoknak, ifjúsági iratoknak, népies olvasmányoknak (időszerűek ezek közt különösen a szövetkezetekről szólók), vegyes tárgyú könyveknek és szentképeknek. Valamennyi kiadvány a hasznos és nemesítő tartalom mellett kiténik díszes kiállítása által is.

Midőn tehát mindezeknél fogva a társulat kiadványait ezennel újból melegen ajánlom, teszem azt különösen a tankönyvekre nézve, mint melyek a nagymélt. püspöki karnak illeténi utasításához képest úgyis a mondott társulatnál szerzendők be.

Egyben utasítom a kerületi espereseket, az érseki iskolafőgatókat és helyi igazgatókat, hogy saját hatáskörükben ellenőrizzék, miszerint csak püspökkarilag engedélyezett tankönyvek használatának egyházmegyéim katolikus iskoláiban.

Temesvárt, 1901. évi márczius 30-án.

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Németországi tanítók fizetése. Volt alkalmunk többször írni a porosz tanítók fizetéséről s a szűkkeblűségről, a melyet velük szemben mutat ez a kormány; és kiemeltük, hogy más országok kormánya a német birodalom keretén belül méltányosabban bánik el a tanítókkal. Most a württembergi királyság tanítói is előálltak a fizetésük rendezését követelő óhajtásokkal. Ebben az országban 1836. év óta minden szerkes intézkedés nélkül fejlesztik a népiskolai tanügyet; közelről nézve tehát a régi híres német alaposság, valamint a tanügy iránt való buzgó

német gondoskodás ezúttal is külföldi mese számába megy. A württembergi tanítók különben arra nézve is megállapodtak azon memorandumokban, a melyet kormányukhoz intéztek, hogy milyen állami felügyeletet kívánnak iskoláikra nézve. Joggal tartanak s ebben van némi igazuk, a helyi s az iskolaszükszerű felügyelettel: föltétlenül szakszerű felügyeletet kívánnak, a melynek szervezése tartományi központokból indulna ki, ez azonban nem zárná ki a lelkészeknek helyi felügyeletét, a valláserkölcsei szempontok kellő ellenőrzését véve számba. A fizetési minimumra vonatkoznak a württembergi tanítóknak ez a követelése: kezdődjék a fizetés legkevesebb 900 márkán (540 forint), s ez a kezdő, nőtlen tanító kapjon még hozzá tisztességesen bútorozott szobát. Ugyanő, ha 22. évét eléri, 1000 márka minimális fizetésben részesüljön; a korpótlék pedig legyen innen számítva három évenként legkevesebb 100 márka. Senki sem fogja állíthatni, hogy ezek méltánytalan kívánságok a mai életviszonyok között. A württembergi tanítóság ezenkívül még azt is követeli, hogy hivatalnoki rangsorra osztassék be, a mit tudvalevőleg hazai tanítóink is kívánnak. Egyébiránt a kormány rokonszenvesen fogadta óhajtásaik kifejezését s legközelebb törvényhozásilag is intézkedik, alapos reform elé vetve az egész népiskolai tanügyet, a melyet követni fog a középiskola átalakítása is, a mi szintén égető kérdés egész Németországban.

EGYESULETI ÉLET.

Meghívó. A «Sásd-vid. r. k. tanító-egylet» f. évi okt. 8-án tartja rendes őszi — tisztújító — közgyűlését Sásdon, melyre a t. tagok, valamint a tanügybarátok is egész tisztelettel meghívotnak. Délelőtt 10 órakor sz. mise lesz, mely után az iskola helyiségében megkezdődik a gyűlés. Tárgysorozat. 1. Elnöki megnyitó. 2. A tisztikar lemondása és új tisztikar választása. 3. A m. gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 4. A «Baranyvár-vid. r. k. tan. egyl.» f. évi jun. 20-án tartott tanácskozásáról felvett — s pártolás végett megküldött jegyzőkönyvi kivonatának felolvasása és tárgyalása. 5. A «Kaloosa-vid. r. k. tan. egyesület» 1900. okt. 15-én tartott közgyűlésén hozott — s tárgyalás végett megküldött — határozatának felolvasása és tárgyalása. 6. Felolvastatik és tárgyalatik a kir. tanfelügyelő úrnak valamennyi egyesületi elnöknek megküldött 1118/901. sz. átirata, melyben hivatkozik a vallás-és közokt. magyar kir. min. úr f. évi 32055/901. sz. a. kelt rendeletére, mely szerint az állami népoktatási tanintézetek gondnoksága számára a jövő 1901/902. tanévtől kezdve «Új Utasítás»-t adott ki, az 1876-ikit pedig hatályon kívül helyezte. Egyben felhívja kir. tanfelügyelő úr az egyesületeket, hogy az említett utasítást megszerezzék és egy arra legalkalmasabb egyesületi tag által beható tanulmány tárgyává tétessék és az minden pontjában megvilágosíttassék, az eljárás eredményéről pedig a gyűlés megtartása után hozzá azonnal jelentés tétessék. 7. Az egyl. pénztáros számadásának megvizsgálása és jóváhagyása. 8. Pályatétel kitézése. 9. Indítványok. 10. A tavaszi közgyűlés helyének megállapítása. Abaliget, 1901. szept. 6-án. Új János, egyl. elnök.

Meghívó. A Küküllő espereskerületi róm. kath. tanító egyesületnek folyó évi szeptember hó 24-én Radnóthon délelőtt 9 órakor kezdődő tartandó közgyűlésére.

Tárgysorozat: 1. «Venisancet». 2. Gyakorlati tanítások: az egyiket tartja a helybeli tanító; a másikat Lázár Katinska kisasszony végezte tanítónő (V—VI. oszt. Természettanból). 3. Tanítások megbírálása. 4. A vegyes biz. jelentése az iskolai tankönyvek egyöntettségéről. 5. Földolvasás: Sándor Imre, szabadon val. tárgyról. 6. Jegyzői jelentés az egylet évi működéséről. 7. Pénztárnok és Könyvtárnok beszámolója. 8. A «Kaloosa vidéki róm. kath. tanító egyesület» airtata az osztatlan iskolák tervére tárgyban. 9. Milyen lehetne a tanítói gyűlések menete és a fő dolgozandó tárgyak megválasztását meghatározott tervhez kötni? 10. Tisztújítás. 11. Tagsági díjak kifizetése. 12. Indítványok. Minden egyes tag pontos megjelenését az eddigi buzgóságából következtetve egész biztossággal reméljük. Kereülő-Szent-Pál, 1901. augusztus 28-án. Veress Lajos, s. k. elnök. Antal Arpád, ez. f. jegyző.

Meghívó. A «Bács-Kula vidéki róm. kath. Néptanító-egylet» 1901. évi szeptember hó 16-án diszkozygyűléssel és a kaloesai «Tanító-Ház» javára rendezendő hangversennyel megünnepeli fennállásának húszötödik évfordulóját. Ez ünnepélyre a kaloesai egyházmegye területén működő összes tanító-egyesületek tagjait, valamint Bács-Kula község és vidékének nagyérdemű közönségét tisztelettel meghívjuk. Az ünnepély helye: Bács-Kula. Mladoniczky Vinceze egyleti elnök, Baumann Antal egyleti jegyző. Az ünnepély sorrendje: I. D. e. 9 órakor «Venisancet» és szentmise II. D. e. 10 órakor diszkozygyűlés az «Elefánt» szalóda nagytermében a következő tárgyrenddel: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ünnepi beszéd, tartja méltóságos és főtisztelendő dr. Mayer Béla v. püspök, főtanfelügyelő úr, az egylet tiszteletbeli elnöke. 3. Az egylet főpártfogójának üdvözlése. 4. Az egylet 25 éves fennállásának és működésének története, főbóvassa Baumann Antal. 5. Alkalmi költemény Stampfer Józseftől: szavalja Loszmeiszter Antal. 6. Elnöki zárzó. III. D. n. 1 órakor diszbed a b. kulai Polgári Olvasó-egylet nagytermében.

IRODALOM.

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelent:

Katholikus népiskolai tankönyvek.

- I. *Győrffy János.* Földrajz a kath. népiskolák számára. Kötve 20 f.
- II. — A magyarok története a kath. népiskolák felső osztályai számára. Kötve 20 f.
- III. — Természettan a kath. népiskolák felső osztályai számára. Kötve 20 f.
- IV. — Természettan és vegytan a kath. népiskolák felső oszt. számára. Kötve 20 f.
- V. *Hámori Márton.* Alkotmánytan a kath. népiskolák felső oszt. számára. Kötve 20 f.
- VI. *Bertalan Vinceze.* Számítan. I. füzet. A kath. népiskolák II. oszt. számára. Kötve 20 f.
- VII. — Számítan. II. füzet. A kath. népiskolák III. oszt. számára. Kötve 20 f.
- VIII. — Számítan. III. füzet. A kath. népiskolák IV. oszt. számára. Kötve 20 f.
- IX. — Számítan. IV. füzet. A kath. népiskolák V—VI. oszt. számára. Kötve 20 f.

Továbbá megjelent:

Győrffy János. Számítan és mértan a gazdasági és ismétlő-iskolák számára. (A vallás- és közoktatásügyi miniszterhmtól 2440/1901. sz. a. engedélyezve.) Ára kötve 80 f.

Kiváratra mutatványpéldánnyal bevezetés céljából úgy az itt felsorolt vagy bármely másik

tankönyvkiadványunkból készsággel szolgál a társulati könyvkiadóhivatal (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28).

VEGYESEK.

A főt. kerületi tanfelügyelők, plébános-iskolaigazgatók és a tek. tanító urak b. figyelmébe!

A nagyméltóságú püspöki kar határozata értelmében a magyarországi kath. népoktatási intézetekben csak azokat a tankönyveket szabad használni, melyeket a Szent-István-Társulat ad ki, vagy a melyeket a kebelében működő tankönyvbíráló bizottság approbál és jegyzékbe fölvesz. Kérjük, hogy a jövő iskolaévtől kezdve csakis a Szent-István-Társulat «Jegyzék»-ébe fölvelt tankönyveket sziveskedjenek iskoláikba behozni.

A midőn erre b. figyelmüket fölhívni bátrak vagyunk, tudatjuk, hogy a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent tankönyvekből, behozatal céljából kért mutatványpéldányokat készsággel küld a Társulat könyvkiadóhivatala (Bpest, VIII., Szentkirályi u. 28. sz.)

A Szent-István-Társulat Igazgatósága.

Egy tanító-egyesület jubileuma. A bács-tiszavidéki tanító-egyesület augusztus 27-én ülte meg fennállásának 25 éves jubileumát, mely alkalommal Mayer Béla val. püspök, kaloesai kanonok tartotta a diszbeszédet az O-Kaniszára egybegyűlt tagok előtt. A püspök tudvalevőleg egyike az ország legtehetségesebb s a mellett legsz. kimondóbb orátorainak. Ezuttal a vallás-erkölcsi nevelés jogosságáról szólt, a mit a keresztény vallás államfenntartó hatalmával s hivatásával kapesólt össze. Vazolta azután az ország siralmas helyzetét, melynek kútforrása, meggyözdése szerint, az, hogy tehetségtelen, üres emberek ülnek a legmagasabb hatalom székeiben. Pénz és protekció szerez meg ma mindent, ezek a segédeszközök, a melyek bárkit is mindenre képesítenek. Az önzés, az anyagi javak keresése uralkodik a közérzésen: a társadalom, a hatóságok ennek a nevelésnek az elvét hirdetik és a szülők is csak «praktikus» irányban igyekeznek teljesíteni gyermekei lelki életét. Még a kormány is a felekezeten felül való emelkedést, a felekezetenküliséget hirdeti, ez pedig magyarul mondva vallástalanság. Nem akarja — úgy mond — az ünnepi hangulatot ezeknek a fájó sebeeknek az érintésével megrontani, de lehetetlen elkerülnie azt, hogy ne figyelmeztesse kartársait, a tanítókat arra, hogy: Isten, király és haza, ez legyen a magyar Szentháromság, melynek magasztos képe vezérelje őket ezután való működésükben is a köz javára és erősen hiszi, hogy a Tiszavidék tösgyökeres magyar népe, a melyet a kaloesai egyházmegye tanítóinak szine-virága nevel, ezután is, mint eddig, erős bástyája leend az egyháznak és a hazának. Az eljenzéssel és tapsal gyakorlta megszakított beszéd szinte leirhatatlan hatást keltett s az utána perczekig tartó tetszés-zaj mindenkit magával ragadott. Azután Sulyok, topolyai tanító, olvasta föl az egyesület 25 éves történetét. Majd Losonczy, ó-becei tanító, indítványára az egyesület Mayer Béla ez. püspököt, eddigi tiszteletbeli elnökét diszeinökké, Fridrich Tamás adai nyugalmazott tanítót, az egyesület alakulásakor annak aienökét, aki irodalmilag is ismertté tette nevét, Petrovác József kaloesai nőkepezdei igazgatót és Zittl Róbert kaloesai kanonokot tiszteletbeli tagjaivá választotta. A Szózat eléneklésével ezután a diszkozygyűlés véget ért. Délután egy órakor a népkerti Vigadóban társasbed volt, a hol felköszöntöket mondottak: a pápára, a királyra. Császka érsekre, Mayer püspökre, a vendégekre stb. Az ünnepélyt este az ó-becei dalárda hangversenye fejezte be.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

PÁLYÁZATOK.

Esztergom érseki megye.

A **pozsony-eszkányi** róm. kath. elemi tanodánál megüresedett kántortanítói állomásra pályázat hirdették. Három szép szobából álló lakáson, egy zárt konyhán, egy kamrán, egy pinczén és 300 □öl kerten kívül I. tanítói jövedelme: *a)* készpénzben a község pénztárából negyedévi részletekben, évenként 220 kor., *b)* ismétlődő oktatásért 40 kor., *c)* 35 magy. hold 500 □öl szántóföld, *d)* 12 1/2 m. hold tanítói föld megmunkálása természetben, vagy megváltva 80 kor., *e)* fületmény, a község által fizetve, 40 kor., *f)* ezen fának szállítása és vágatási díja 20 kor., 2. kántori jövedelme: *g)* stólabói 28 kor., *h)* ostyasütésért 16 kor., *i)* párbér 6 pozs. mérő buza, vagy annak megváltása 45 kor. 60 fill., 3. harangozási díj: 6 pozs. mérő rozs, vagy ennek megváltása 30 kor., minden zselettől 49 fill. mindennemű harangozásért más díj nélkül, míg a harangozást teljesíti; 4. iskolafűtésre 40 kor. Köteles a mindennapi és ismétlődő iskolában pontosan tanítani és a kántori teendőket végezni. Tannyelv magyar. Az iskolaszékhez czimzett kellően felszerelt folyamodványok ft. *Leszkay Sándor* ker. alesperes, tanfelügyelő és nagymagyari (Csallóköz) plébános úrnál *f. hó 20-ig* nyújtandók be. Választás *f. hó 25-én*, délelőtt 9 órákor tartatik meg. Csákányi iskolaszék. 591 1—1

Koroson (Nyitra m.) f. é. *szept. 29-én* osztálytanítói állás lesz betöltendő. Javadalmazása: községtől 600 kor. és 2 öl tűzifa fölaprítva, államségély 160 korona, gazd. ism. oktatásért 100 korona. Pályázhatnak okl. tanítónők is. Lakása egy butorozott szoba. 587 1—1

A **nyitra-udvarnoki** róm. kath. tótajku osztálytanítói állomásra, mely *szeptember hó 25-én* elfoglalandó, pályázat hirdették. Javadalmazása: 830 korona, államségéllyel. Egy szobából álló lakás. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők is. Kérvények az iskolaszékhez czimezve, *Kingzera Károly* esperes-tanfelügyelő és udvarnoki plébánoshoz küldendők. 583 1—1

Győrmegeyben lévő s Nagybájeshez tartozó **Szögye** főkközségben a róm. kath. kántortanítói állásra *szeptember hó 25-ig* pályázat hirdették. Javadalmazása: 1. négy hold 24 □öl szántóföld; 2. három hold 229 □öl legelő; 300 □öl erdő és 125 □öl kert. Tandij fejében 260. kegyuri állandó adomány 200 kor., államségély 200 kor. Lakása egy padlozott szoba, egy zárt konyha, egy kamara és egy istálló. Kötelessége: a mindennapi és ismétlődő iskolásokat tanítani, vasár- és ünnepnapokon litániát tartani és a harangozásról is gondoskodni. Ezen állásra tanítónők, esetleg okl. óvónők is pályázhatnak. Az oklevéllel és működési bizonyítvánnyal felszerelt kérvények *szeptember hó 25-ig* a *Szögyei róm. kath. iskolaszék elnökségéhez* küldendők. 598 1—1

Lancsár (Nyitra m. u. p. Verbó) róm. kath. tót-magyar ajkú kántortanítói állomásra pályázat hirdették *szeptember 26-ára*. Jövedelme: 209 kor. községtől, 5 1/2 kat. hold szántóföld, melyet maga tartozik művelni, 123 □öl káposztás s még kiskert 7 1/2 hold legelői leték, melyből 1/2 hold jó szántóföld, erdőiletek számítottak 32 kor., 78 rozs mérő párbér rozs, misealapítványok után 50 kor., stólaból körül elül 100 kor., kántordíj ezimén 8 kor. 30 fill., ostyasütés 27 kor. 14 fill. Lakása: 2 szoba, 1 zárt konyha takaréktűzhelyivel, 1 kamra, istálló, fakamara. Csak okleveles tanítók pályázhatnak. Folyamodványok okmányokkal *Marcs Gyula* esperes úrhoz Alsó-Dombó (Pozsonym. via Nagyszombat) küldendők. 595 1—1

A **negyedi** (Nyitra m.) népiskolánál a tanítói állás azonnal betöltendő. Fizetés: 12 havi részletben 800 kor., butorozott szoba, fűtés. Kötelesség: mindennapokat és ismétlődőket tanítani a gyermekekre isteni tiszteletnél teljességgel. Kérvények *8 nap* alatt főt. *Morvai Lipót* esperes úrhoz Zsigárdra küldendők. 594 1—1

A 24. számban közölt **Nagybárcány** anyaegyház kántortanítói állomásra pályázat *szeptember 30-ig* meghosszabbították. *Iskolaszék.* 610 1—1

Pobedimben, Póstyén mellett, másodtanítói állomásra pályázat hirdetik. Javadalmazása 810 korona, egy beren-

dezett szoba, fűtőfa. Előadási nyelv tót, csak okleveles tanterők pályázhatnak. A pályázat ideje *lejár szept. 26-án*, mely napon a választás is lesz. A hely elfoglalandó *október 1-én*. A kérvények a pobedimi róm. kath. *iskolaszék elnökségére* czimzendők. 605 1—1

Sándorfa (Nyitra m.) II-od tanítói állomásra pályázat hirdették. Fizetése butorozott szoba, 600 kor. készpénz, 8 méter tűzifa és kiszolgáltatás. *Iskolaszék.* 602 1—1

Velusóezi, Pochradi tanítói állomásokra pályázat hirdették. Pályázhat óvónő is. Mind a két tanítói állomás évi jövedelme 800 korona és lakás. Folyamodványok závodai *plébániahivatalhoz* Nyitra m. 617 1—1

A **nyitrapasztói** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: 20 m. hold szántóföld, 420 korona készpénz havi részletekben pontosan fizetve, 26 korona segély, 70—100 korona stóladíj, 12 köbméter hasábla, 160 köteg rözse, ebből a tanterem is fűtendő; kétszobás lakás konyhával, kamrával, medeképületekkel és kisebb házikóval. Az állás azonnal elfoglalható. Folyamodványok *Novák Ferenc* iskolaszéki elnökre (Nyitra-Pásztó, Galgóc mellett) czimzendők. 618 1—1

Bárcs megye, Kis-Tapolcsány plébániájához tartozó **Lócz** főkközség kántortanítói állomásra pályázat hirdették. Jövedelme 2 szobából álló lakás, konyha, kamra, istálló és 3000 □öl szántóföld, mint beltelek élvezete. Község pénztárából készpénz 200 korona, községi lakosoktól 6 1/4 pozs mérő rozs 36 korona, 16 méter 2 osztályú fa befuvároza 64 korona, tandij átlaga 149 kor. 60 fill., előmádkozásért 67 kor. 20 fill., legeltetési jog 10 kor., államségély 378 kor., urbéri lakosoktól 11 1/4 pozs m. rozs 55 kor., 20 fill., stóla jövedelem átlag 30 kor., templomi ostyasütésért 4 kor., bucsúmise 2 kor. 10. alapítványok 4 kor. 80 fill., községi közös birtokból 3200 □öl szántó és 2158 □öl rétnek haszon élvezete. Pályázni kívánók *f. hó 28-án* délelőtt 10 órákor személyesen jelenjenek meg Lócz községben. Kérvények alulírottához, Kis-Tapolcsányba beküldendők. *Martincsek János* plébános és iskolaszéki elnök. 613 1—1

A **nánai** (Esztergom m.) róm. kath. másodtanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése a községtől 100 K, egy butorozatlan szoba, államségély 700 korona. Kötelessége a megválasztott tanítónőnek a reá bízott osztályokat és ismétlődőket tanítani, az összes tanulókat vasár- és ünnepnapokon templomba vezetni. Választás *szept. 21-én* d. ut. 5 órákor Nánán. Kérvények méltóságos báró *Jeszenák Gábor* plébános, iskolaszéki elnökhöz *szept. 20-ig* Párkányba küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó Nánán, 1901 szept. 12-én. *Fekete István*, tótanító, iskolaszéki jegyző. 614 1—1

Egri érseki megye.

A Népnevelő f. é. 19. számában megjelent pályázat a **királydi** kántortanítói állomásra *szeptember 30-ra* újból kitélik. *Az iskolaszék.* 590 1—1

A **nyomári** róm. kath. filiális kántortanítói állomásra pályázat hirdették. Jövedelme: 7 kat. hold jó föld, szántó és rét közelben, jelenlegi arendája: 170 kor., 6 drb. marhalegeltetés, értéke 54 kor., készpénz: 529 kor. Tandijból 140 kor. Párbérből 80 kor. 3 öl fa, ebből az iskola is fűtendő, némi stóla és esetleges korpóék. Lakása egy szoba, konyha, kamara, istálló, 3 vekás kerttel. Teljesen új lakás és iskolaépítés tervben van. Ha a harangozóságot is szintén elvállalja (egy kis harangoeska van), ezért befoly 50 kor. értékű gabona, tenetők kaszáslából 20—30 korona. Választás *okt. 1-én* tartatik meg. Személyes megjelenés kívántatik. Kérvények *Farkas Zsigmond* plébánoshoz Hangács (Borsodm. vasuti állomás Boldva vagy Sajócsereg, Miskolcz közelében) küldendők. 596 1—2

Róm. kath. magántanuló képezdész, vagy gyakorlóknak segédet keresek, ki már valamelyes gyakorlattal bír és a ki neha-néha helyettesíteni és iskolában és legalább kistémetést végezni tud. Tanulásra ideje lenne s némi fizetést teljes ellátáson kívül adnék. Harmónium rendelkezésére állana és a hitelszövetkezet kölcsönvételét is megtekinthetné. Ha ügyes, szép mellékjövedelemre is számíthatna. Némétül tudók előnyben részesülnek. **Rudobánya**, Borsodm., *Lehotzky.* 597 1—1

Duna-Kömlődön. (Toln. postahely) a róm. kath. III. sorsz. rendszeresített osztálytanítói állás betöltendő. Pályázhatnak képesített tanítók és tanítónők. Fizetése: egy butorozott szoba fűtéssel és 700 korona, havi előleges részletekben. Kötelezettsége: az I-ső vegyes osztályt vezetni, s ha tanítónő választatik meg, a leányövéndéket közimunkára tanítani. Tannyelv: német-magyar: a német nyelv bírása szükséges. Kérvények *szeptember 21-ig* bezárólag az *iskolaszéki elnökhöz*. 593 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Dívénybe (Nógrádm.) kántortanítósegéd kerestetik. Fizetése 300 kor., teljes ellátás. Tannyelv magyar-tót. *Mogyes Ferencz*. 589 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Budakeszin a róm. kath. iskolánál üresedésben levő tanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása évi 800 azaz nyolczszáz korona, lakbér 100 azaz száz korona, 30 azaz harmincz korona faátalány és az esetleges korpótlék. Tannyelv magyar. Okleveles tanítók kérvényeiket kellően felszerelve folyó évi *szeptember 29-ig* alulírott-hoz küldjék be. Budakeszi 1901. szept. 11-én. *Bulics Ferencz* esperes plébános. 612 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A farkasfalvi (Vas megye) róm. kath. osztálytanítói állomásra *szeptember 15-ig* pályázat hirdettetik. Jövedelme lakáson kívül 600 kor. és 2 öl puhafa. Kérvények az *iskolaszéki elnökhöz* intézendők. 533 2—3

Vas-Vörösvárra okleveles róm. kath. tanító kerestetik. Fizetése 700 korona havi részletekben, egy butorozott szoba és 8 m³ tűzifa. Templomi segédkezésért, ha elfogadja, 40 korona. Tanítási nyelv német-magyar. Köteletsége az I-ső II-ik osztály és az ismétlősök tanítása. Kérvények főt. *Strass Adolf* pléb. úrhoz *szeptember 20-ig* küldendők. Az állás október 1-én elfoglalandó. 604 1—1

A oltárczi (Zalam.) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állás betöltendő. Fizetése butorozott szoba fűtéssel és 800 korona államsegély. Köteletsége egy osztályt önállóan vezetni és az ismétlősiskolásokat felerészben tanítani. Okleveles tanítónők is pályázhatnak. A kérvények *Desics Géza* plébános, iskolaszéki elnökhöz Bánokszentgyörgyre küldendők *szeptember hó 28-ig*. 608 1—1

Vácsi egyházmegye.

A kiscseti róm. kath. filiális egyházhoz kántortanító kerestetik. Fizetése: 800 kor. és lakás. Részben kántoralis a természetben, részben államsegély. Pályázati határidő *szept. 25.* Oklevél kivántatik. Háztartás ajánlatik. Kelt Nándoron (Nógrádm.) 1901 szept. 3. *Rófusz Gábor*, plébános, iskolaszéki elnök. 557 2—2

A becskei (Nógrádm.) róm. kath. kántortanítói állás javadalma: 1. Kényelmes jó lakás, melléképületek házikerttel. 2. 5 800 kataszt. kitérő szántóföld és 1-475 kat. kaszáló, melyért a földet szivesen megművelik, 4 darab marhára legeltetési jog. 3. 180 pártól 180 véka rozs és 36 kor. 4. Földmunkaváltás 100 kor., deputatum 58 kor. 16 fillér. 5. 6 öl kemény tűzifa és 80 kor., melyért az iskolát fűteni és ostyát szolgáltatni tartozik. 6. Alapítványi misékből 25 kor. 7. Stóla átlag 100 kor. 8. 120 nundennapi tanköteles után 96 kor. és törvényes korpótlék. 9. Faiskola kezeléséért 30 kor. és a faiskola jövedelmének fele, átlag 50 kor. Köteletsége ez összes kántortanítói teendőik végzése az ismétlő iskolással együtt. Pályázó kántortanító urak választásra *szept. 19-én* jelenjenek meg Becskén, u. p. Nógrád-Bereczel, vasútállomás helyben. Kérvények a határidőig *Jakubovits Sándor* iskolaszéki elnökhöz Becskére küldendők. 592 1—1

Zagyvarékas-ra (Pestm.) október 1-re róm. kath. segédtanítót keresek. Fizetése 360 korona, butorozott szoba. Mosás, világítás, ágyműn kívül teljes ellátás. Oklevél nélküliek is pályázhatnak. *Boldizsár Pál*, kántortanító. 585 1—1

Az államilag segélyezett **domonyi** róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: megfelelő lakás és kis házi kert, 12 hold föld, 130 korona munkaváltás, mintegy 40—50 tanköteles után járó tan-

díj, stóla és párbér, 454 korona, évi államsegély, mely esetleg 800 koronáig ki fog egészíttetni államsegély útján. A községnek vasútállomása van, közel lekszik Aszódhoz, melynek algimnáziuma, polg. leányiskolája van, a mi elősegíti a gyermekek nevelését. Ez állás f. év. szept. hó 22-én betöltetik és az állásra csakis okleveles kántorok vagy tanítók pályázhatnak, kik felszerelt folyamodványaikat a domonyi róm. kath. iskolaszékhez czimezve, alulírott-hoz f. év. *szeptember hó 22-ig* küldjék be, ezen időközben a személyes megjelenés is kívántatik. *Magyarányi József* Aszód. (Pestm.) 584 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Csombárdra (Somogy) kántortanító kerestetik. Évi jövedelem 414 kor. államsegéllyel készpénzben 772 kor., gabonából 174 kor., egyéb 29 korona, összesen 975 kor. melyből tisztán tanítóinak számít 800 kor. Lakás 2 szobás, de jövő évben új lakás és iskola készül. Állomás október 1-én elfoglalandó, személyes megjelenés előny. választás napja *szept. 30.* melyen jelen lenni szükségtelen. Kérvények visszavárás nélkül másolt okmányokkal *plébániaura*: Hetes, intézendők. 611 1—2

Házitanítót keresek puszta szerény igényekkel, ki két fiúgyermeknek első és harmadik elemi osztályra alapos oktatást adhat. Zongora és német nyelv tanítása kívánatos, ajánlatok fizetési-igény megjelölésével. *Gorrik János* uradalmi ispán *Pta-Szőlős*, u. p. Orosháza (Békés-megye) czimzendők. 569 2—2

Eladó zongora 2—2

Egy még jó karban levő 7 oktávós Beregszászi zongora, jutányos áron — részletfizetésre is — eladó. Bővebb értesítést

PAP JÓZSEF,
sümei (Zala m.) kántortanító ad.

GÉPEKKEL BERENDEZETT
ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET.

175 1—2

Rieger
Testvérek

Budapest,

Garay-utca 48. sz.

Rieger Testvérek Jägerndorf (Osztr.-Szilézia) os. és kir. udv. orgonagyáranak fiokja. Legolcsóbb áron kiváló légnyomású (pneumatik) orgonákat szállítanak.

